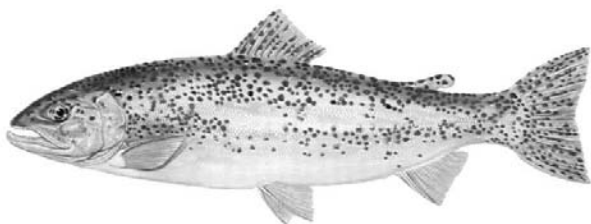

RAPORT NUMERU — PSTRĄG

Pstrąg tęczowy - najważniejsza ryba polskiej akwakultury

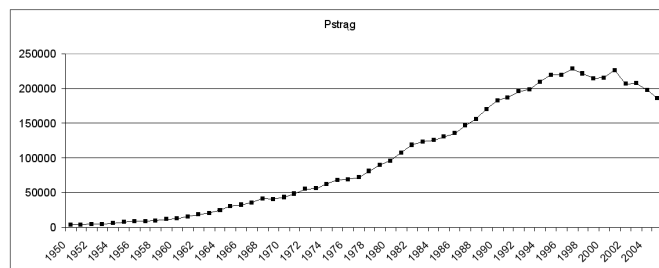
Na rynku globalnym liczy się duży pstrąg z marikultury

Pstrąg „stołowy”, hodowany w wodach słodkich, czyli ryba oferowana zazwyczaj w rozmiarze 300–500g/szt. jest nadal dominującą formą w światowej produkcji pstrąga (911 tys. ton w 2005 r.; do tego należy doliczyć 42 tys. ton pstrągów „słonawych”, głównie z Filandii). Produkcja ta przeznaczona jest jednak głównie na rynek lokalny, względnie eksport na małych odległościach (np. z Polski do Niemiec). Tymczasem produkcja pstrąga „dużego” z marikultury (w wodzie morskiej dorosły pstrąg szybciej przybywa na wadze) rosła w skali ostatniego dziesięciolecia w większym tempie, a gros z 760 tys. ton produkcji przeznaczanych jest na eksport w skali globalnej. Stąd głównymi eksporterami pstrąga na świecie są Chile (61 872 ton o wartości 309,8 mln USD w I półroczu 2007 r.) i Norwegia (31 330 ton pstrąga fiordowego o wartości 885 mln NOK w I półroczu br.). Duży udział Chile w światowym rynku pstrąga wskazuje też na fakt, że ryba ta dostarczana jest głównie w postaci mrożonej, podczas gdy małym pstrągiem z akwakultury słodkowodnej handluje się głównie w formie świeżej. Generalnie w handlu światowym Chile jest największym eksporterem mrożonych filetów z pstrąga, Norwegia to dominujący eksporter filetów i pstrągów świeżych, zaś Dania i Polska to najwięksi na świecie producenci pstrągów wędzonych (w 2005 r. eksport duński wyniósł 4,6 tys. ton, eksport polski osiągnął 3,7 tys. ton).

Przegląd rynków europejskich

Turcja

Turcja należy do czołowych producentów pstrąga i w 2005 r. wyprodukowała rekordowe 50 tys. ton tej ryby, głównie w regionie Morza Egejskiego (14 tys. ton) i na północy w regionie Morza Czarnego (11 tys. ton). Wzrost produkcji pstrąga w Turcji nie jest stabilny. Już w 2000 r. osiągnięto 45 tys. ton produkcji, jednak na lata 2001-2003 przypadł ponad 10% spadek wyników

Europejska produkcja słodkowodnego pstrąga

produkcyjnych. Turcja produkcja koncentruje się w hodowlach słodkowodnych, jedynie około 1,2 tys. ton pochodzi z 12 farm morskich.

Dania

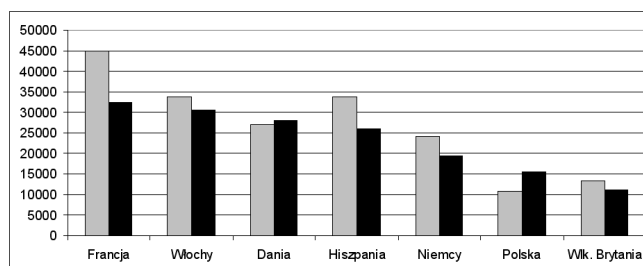
W słodkowodnej produkcji pstrąga w Danii widoczny jest obecnie regres. Kraj ten produkował w połowie lat 90. już 35 tys. ton pstrąga słodkowodnego rocznie i był jego czołowym dostawcą na rynek niemiecki — zarówno w formie świeżej, jak i wędzonej. Obecnie produkcja waha się wokół 30 tys. ton, a w latach słabszych, jak np. w 2005 r., spada do 28 tys. ton. Ogólny wizerunek produkcji pstrąga w Danii poprawia rozwój marikultury — aktualnie produkcja morskiego pstrąga ustabilizowała się na poziomie 8 tys. ton.

Włochy

Intensywny rozwój hodowli pstrąga datuje się we Włoszech na przełom lat 60. i 70. W 1995 r. przekroczonego poziom 50 tys. ton, jednak uwarunkowania ekonomiczne i infekcje, zatrzymały dalszy rozwój. W 2005 r. wyprodukowano jedynie 30,5 tys. ton pstrąga, niemal w całości z przeznaczeniem na rynek lokalny.

Francja

Podobnie jak we Włoszech i Danii francuska produkcja pstrąga gwałtownie spadła w ostatnich latach z 46 tys. ton w 2001 r. do 32 tys. ton w roku 2005.

Główni producenci pstrąga stołowego w 2002 i 2005 r.

Polska: przekroczone 17 tys. ton produkcji

Jedynym, za to bardzo kompleksowym, źródłem informacji o produkcji pstrągów w Polsce jest analiza prof. Stanisława Bontempsa „Serwis Pstrągowy”, w tym roku przedstawiona na dorocznej Konferencji Hodowców Ryb Łososiowatych w Jastrzębiej Górze. Stąd zdecydowa większość z przytoczonych poniżej danych pochodzi z tego opracowania.

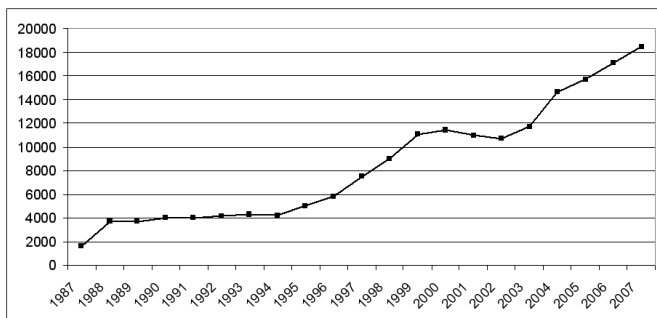
W roku 2006 produkcja pstrąga tęczowego osiągnęła, a być może nawet przekroczyła nieznacznie poziom 17 tys. ton. Liderem pozostaje **ZPP Zapora-Mylof**, który wyprodukował 970 ton pstrągów, sprzedając 786 ton ryby towarowej. Niewiele mniej, bo aż 740 ton pstrąga towarowego sprzedała **GR Łupawa R. Balcerzyk**, a 640 ton pstrąga wprowadziła na rynek **HR J. Skołyśza**. Aż 470 ton pstrąga sprzedała **HR w Jeżyczkach S. Grabowski**. Potentatem na rynku pstrąga jest także **J. Dadoń**, który sprzedał 1025 ton pstrąga towarowego (z czego 700 ton z zakupów od innych hodowli).

Wartość produkcji towarowych ryb łososiowatych w roku 2006 można ocenić na około 160 mln zł, przy założeniu, że 85-90% ryb sprzedawanych jest hurtowo, a pozostała ilość sprzedawana jest w ilościach detalicznych (także w formie przetworzonej i w gastronomii towarzyszącej obiektom hodowlanym).

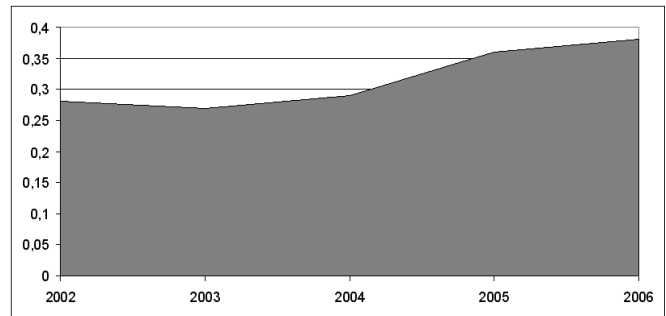
Perspektywy rozwoju produkcji są dobre i na rok bieżący planowany jest wzrost produkcji o minimum 1 000 ton do poziomu min. 18 tys. ton. Sprzyjać temu będzie wysoka absorpcja środków finansowych na inwestycje (w latach 2005-2007 ok. 25 mln zł z unijnego funduszu FIG).

Krajowy rynek pstrąga

W 2006 polscy konsumenci zjedli, wg danych IERiGŻ w Warszawie, około 14,9 tys. ton pstrągów w wadze ryb złowionych, na co wydali około 285 mln zł (różnica pomiędzy kwotą wpływu do gospodarstw, a kwotą zapłaconą przez konsumenta to wartość dodana handlu, gastronomii i przetwórstwa rybnego). Sta-

Produkcja pstrąga tęczowego w Polsce w latach 1987-2006 oraz szacunek na 2007 r. (ton wagi żywej).

Konsumpcja pstrąga w Polsce (rocznie kg per capita) wg danych IERiGŻ w Warszawie.

tystyczny Polak (po odjęciu z populacji najmniejszych dzieci oraz emigrantów) zjadł przez cały 2006 r. niewiele więcej niż jednego pstrąga.

Najpopularniejszą formą zbytu pstrągów były ryby patroszone, świeże oraz świeże filety rybne. Bardzo skromna jest oferta handlu w zakresie pstrąga wędzonego, produktów mrożonych oraz zapakowanych porcji konsumenckich i dań gotowych, bazujących na pstrągu. Produkty te z pewnością kryją duży potencjał wzrostowy. Pstrągi są ulubioną rybą dla 10% konsumentów, przy czym szczególnie chętnie sięgają po nie osoby z wykształceniem wyższym (w tej grupie jest to ulubiona ryba aż 17,5% konsumentów). Otwiera to z jednej strony możliwość zwiększania konsumpcji przez kanały sklepów wielkopowierzchniowych w dużych miastach oraz przez sektor HoReCa, ale z drugiej strony powoduje duże zagrożenia ze strony „podobnych” ryb: łososi (zwłaszcza, że ceny znów spadają) i gatunków „egzotycznych” (tilapia, labraks, dorada, tuńczyk) oraz skorupiaków i mięczaków.

Eksport produktów z pstrąga

W 2006 r. Polska wyeksportowała około 3 tys. ton produktów z pstrągów, co odpowiadało 6,21 tys. ton ryb żywych. Dzięki specyficznej strukturze sprzedaży zdominowanej w 90% przez eksportowane do Niemiec pstrągi wędzone, eksport ten przyniósł 130 mln zł przychodów. Około 1/3 eksportu stanowił reeksport sprowadzonych do Polski pstrągów zagranicznych, w tym pstrągów z Ameryki Południowej. Prof. Jadwiga Seremak-Bulge (IERiGŻ) sygnalizuje jednak znaczący spadek importu surowca pstrągowego (1,7 tys. ton w I półroczu br. wobec 2,6 tys. ton rok wcześniej), co wskazuje na nastawienie się przetwórców na surowiec krajowy. Jeśli wzrost produkcji pstrąga w Polsce w 2007 r. nie będzie wyższy niż 1,3 tys. ton, to przy planowanym wzroście nadwyżki eksportu nad importem o 1,3 tys. ton oznaczać będzie spadek dostaw pstrąga (czyli zmniejszenie konsumpcji) na rynku krajowym.

teka